

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATERICA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 394
din data de 05.10.2011

Dosar nr.: 235/2011

Petiția nr.: 3890/29.06.2011

Petent: L A L

Obiect: Refuzul Asociației de Proprietari reclamate de a-și da acordul pentru construirea unei rampe de acces în bloc pentru petenta, care suferă de un handicap locomotor.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1. L A L cu domiciliul în loc.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Asociația de Proprietari din B-dul Tineretului, nr. 55, bl. 66, sc. A, sector 4, București,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta susține că Asociația de Proprietari a imobilului în care locuiește refuză să-și dea acordul pentru construirea unei rampe de acces în bloc.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresele cu nr. **3890/11.07.2011** și **4106/11.07.2011** părțile au fost citate pentru data de **26.07.2011**, dată la care s-a prezentat doar petenta. Ulterior, părțile au fost recitate prin adresa cu nr. **4600/03.08.2011** pentru data de **30.08.2011**, dată la care s-a prezentat doar partea reclamată.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentei

4.1.1. Prin memoriul înregistrat cu nr. **3890/29.06.2011**, petenta susține că la data de 14.09.2010, în urma unei cereri verbale și scrise în numele său, pentru efectuarea unei pante de acces de ieșire și intrare în bloc, reprezentantul Asociației de proprietari a dus acea cerere la Primăria Sectorului 4, fiind înregistrată cu nr. 19467/14.09.2010, dar la care nu a primit niciun răspuns.

4.1.2. Ulterior, petenta menționează că a primit un răspuns de la Primărie în care se menționează că rampa trebuie executată de asociație cu personal autorizat potrivit legii, sumele aferente acestor lucrări urmând să fie suportate de către toți proprietarii, proporțional cu cota parte indiviză și având în vedere că imobilul respectiv este alcătuit din mai multe apartamente proprietate individuală, decizia respectivă trebuie supusă Adunării Generale a Asociației de Proprietari în vederea obținerii unor hotărâri, respectiv a unei decizii a comitetului executiv al asociației.

4.1.3. Petenta susține că, ulterior, în data de 22.03.2011 a primit un tabel nominal cu două pagini în care vecinii săi au semnat împotriva construirii rampei de acces, încălcând astfel Legea nr. 448/2006 și îngrădindu-i libertatea de circulație, fiind forțată să stea în casă.

4.1.4. Petenta susține, de asemenea, că există o rampă care este însă utilizată pentru preluarea gunoiului, și care este blocată cu o bară de fier, iar Asociația de Proprietari refuză să deblocheze accesul.

4.1.5. Petenta atașează la dosar tabelul nominal al persoanelor care au semnat împotriva construirii rampei și fotografiile ale intrării în bloc.

Susținerea reclamatului

4.2.1. În timpul audierilor din data de 30.08.2011, partea reclamată a susținut că motivul pentru care nu au construit rampa a fost faptul că petenta nu a obținut un aviz de construcție din partea Primăriei, așa cum i-a pus în vedere Asociația.

4.2.2. Față de procesul verbal al Asociației, prezentat de petentă, reclamata arată că respunsurile negative ale locatarilor au fost pentru construirea unei rampe din fonduri proprii, din contribuția lor și nu pentru un acord de principiu față de construcția unei asemenea rampe. Reclamata și locatarii sunt de acord cu o asemenea construcție, atâta timp cât nu se face din banii lor, se declară în aceeași ședință de audieri.

4.2.3. Se mai precizează că la rampa de gunoi existentă s-a procedat la îndepărtarea mâinii curente tocmai pentru a ușura accesul petentei pe această rampă.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul reține că petenta, persoană cu handicap locomotor, care locuiește la etajul 2 dintr-un bloc de apartamente proprietate personală, nu beneficiază de o cale de acces conformă nevoilor sale, respectiv o rampă pentru căruciorul cu roțile.

5.2. Petenta sesizează Asociația de proprietari în vederea construirii unei rampe de acces în imobil. Sesizarea vine și ca urmare a răspunsului Primăriei Sector 4 în care i se indică că decizia construirii unei rampe aparține Adunării Generale a Asociației de proprietari iar lucrarea va fi executată de către asociație, cu personal autorizat.

5.3. În urma sesizării, petenta primește un tabel nominal „Cu acordul de principiu al proprietarilor din imobil, în vederea construirii unei rampe pt. persoane cu handicap

locomotor, conform legilor în vigoare” în care aceștia au semnat împotriva construirii rampei de acces. Reclamata Asociația de proprietari susține că tabelul cuprinde exprimarea opțiunii cu privire la construirea acestei rampe din banii proprietarilor de apartamente și nu opțiunea cu privire la existența sau nu a unei rampe de acces pentru persoanele cu deficiențe locomotorii.

5.4. În cauză s-a dispus efectuarea unei investigații, ocazie cu care s-a obținut un nou tabel cu semnături ale proprietarilor prin care aceștia și-au dat acordul pentru construcția unei rampe de acces a petentei.

5.5. În drept, Colegiul raportându-se la dispozițiile art.2 alin.1 din OG 137/2000 și care arată că *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”* trebuie să analizeze dacă fapta reclamată reprezintă o faptă de discriminare, prin întrunirea cumulativă a condițiilor, respectiv tratament diferențiat concretizat în îngrădirea unui drept, existența unui criteriu de diferențiere, dintre cele interzise, o legătură de cauzalitate între criteriu și îngrădirea dreptului.

5.6. Colegiul reține din dovezile depuse la dosar că, la data de 22.03.2011, în urma repetatelor solicitări ale petentei adresate Asociației de proprietari din imobilul în care locuiește, aceasta primește un tabel cu semnături ale proprietarilor apartamentelor din imobil prin care aceștia nu erau de acord cu construirea unei rampe de acces pentru petentă, persoană cu handicap locomotor, conform certificatului medical anexat și care se deplasează permanent cu ajutorul unui scaun cu roțile.

5.7. Deși, conform celor declarate de părți și a celor constatate la fața locului de echipa de investigații, în spatele imobilului există o rampă folosită pentru evacuarea pubelor de gunoi ce ar putea fi amenajată și pentru accesul petentei, aceasta este blocată de o bară de fier, iar vecinii refuză să își dea acordul pentru amenajarea acesteia.

5.8. Se constată așadar că, prin refuzul Asociației de proprietari de a construi o rampă de acces conformă cu necesitățile unei persoane aflate într-un cărucior cu roțile se produce o restrângere a dreptului petentei de a avea acces la propria locuință în condiții de egalitate cu celelalte persoane ce nu au un handicap locomotor. Petenta este nevoită să depună eforturi suplimentare pentru a se deplasa de la lift la usa de acces în imobil iar de la aceasta în stradă, datorită existenței scărilor, pe care se presupune că ar trebui să le urce sau să le coboare în căruciorul cu roțile. Este un efort suplimentar în comparație cu ceilalți locatari ai imobilului deși cu toții au același drept de acces la propriile locuințe din acest bloc, aspect ce generează o restrângere a exercitării dreptului în condiții de egalitate, așa cum este prevăzut de Constituția României.

5.9. Cu referire la existența unui criteriu interzis dintre cele enumerate exemplificativ în cuprinsul art.2 alin.1 din OG 137/2000, Colegiul constată din dovezile depuse, respectiv certificat de încadrare în grad de handicap, că petenta este persoană încadrată în gradul de handicap grav, cu asistent personal. Se constată astfel existența criteriului de diferențiere, respectiv handicap.

5.10. Între acest criteriu și tratamentul diferențiat există o evidentă legătură cauzală. Accesul petentei în și din imobil este restrâns de către Asociația de proprietari prin refuzul acordului pentru construirea unei rampe conforme necesităților acesteia și apte să asigure deplasarea în condiții de egalitate, fără efort suplimentar a petentei cu căruțul cu roțile.

5.11. Datorită dizabilității petenta nu își poate exercita dreptul de acces în același condiții cu persoanele ce nu prezintă astfel de dizabilități locomotorii, ea trebuind să beneficieze de o măsură suplimentară, respectiv o rampă de acces, pentru a-și exercita dreptul în mod egal cu aceștia. Asociația de proprietari refuză acest drept petentei.

5.12. Colegiul reține că legiuitorul român a adoptat Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Potrivit art. 3 din legea nr. 448/2006 republicată *„Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii: (...) b) prevenirea și combaterea discriminării; c) egalizarea șanselor; (...) h) adaptarea societății la persoana cu handicap; i) interesul persoanei cu handicap; (...) l) libertatea opțiunii și controlul sau decizia asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de suport de care beneficiază; m) abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii; ...”*

5.13. Potrivit art. 5 din Legea nr. 448/2006 republicată, prin accesibilitate se înțelege *„ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informațional și comunicațional conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap în societate”*. Prin adaptare se înțelege *„procesul de transformare a mediului fizic și informațional, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor cu handicap”* iar prin egalizarea șanselor se înțelege *„procesul prin care diferitele structuri sociale și de mediu, infrastructură, serviciile, activitățile informative sau documentare devin disponibile și persoanelor cu handicap”*. De asemenea, prin O.G. nr. 137/2000 republicată, legiuitorul român a reglementat interzicerea tuturor formelor de discriminare, inclusiv pe baza dizabilității (a handicapului) și în ceea ce privește accesul .

5.14. Colegiul este de opinie că prezentul caz trebuie analizat din perspectiva dreptului persoanei cu dizabilități (handicap) la autonomie și a dreptului de participare efectivă la viața comunității. Accesibilitatea este un factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap, egalizarea șanselor presupunând procesul prin care libertatea de mișcare și de acces în anumite spații devine disponibilă acestei categorii de persoane cu handicap locomotor.

5.15. Pentru acest motiv, Asociația de proprietari reclamată era cea care trebuia să își dea acordul pentru construirea unei rampe de acces a petentei și asta pentru a nu restrânge exercitarea dreptului de acces al acesteia. Prin refuzul consemnat în scris, în tabelul de semnături, Asociația de proprietari reclamată a săvârșit o faptă de discriminare în sensul art.2 alin.1 din OG 137/2000.

5.16. Colegiul, coroborat art.2 alin.1 analizează dacă fapta de discriminare reprezintă și contravenție în sensul art.15 din OG 137/2000 și care prevede *“Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

5.17. În teza a doua a prezentului articol invocat se consideră contravenție comportamentul ce crează o atmosferă degradantă, umilitoare sau ofensatoare unei persoane, datorită apartenenței acesteia la o categorie defavorizată.

5.18. Asociația de proprietari reclamată, prin refuzul exprimat de către proprietarii apartamentelor din imobil și materializat în tabelul de semnături, de a fi de acord cu amenajarea unei rampe de acces a petentei imobilizată în scun cu roțile, a creat acesteia o situație degradantă. Petenta este astfel obligată, în continuare, să intre și să

iasă din imobil pe scări, deși se află în scaun cu roțile. Aceasta este obligată de fiecare dată când dorește să părăsească locuința sau să se întoarcă să depună un efort suplimentar de a urca sau coborî scările sprijinită de mama sa, bolnavă și aceasta, fapt ce îi pune în pericol grav sănătatea. De asemenea, petentei i s-a recomandat de către vecini să folosească rampa din spatele blocului, o rampă folosită pentru evacuarea gunoiului menajer, printre pubele de gunoi și miros urât.

5.19. Prin decizia Asociației, petentei i se crează o atmosferă umilitoare, aceasta fiind nevoită ca pe lângă boala de care suferă să suporte și dificultățile de deplasare și de desfășurarea a unei vieți cu activități normale pentru vârsta sa. Prin această limitare se aduce atingere demnității petentei, care se vede pusă, fără voia ei, într-o poziție de inferioritate față de celelalte persoane ce își pot desfășura activitățile zilnice fără nicio îngrădire sau restrângere, în mod liber și independent, după propriile lor dorințe.

5.20. Față de atmosfera degradantă și umilitoare continuă la care este supusă petenta prin refuzul celorlalți locatari de a-și da acordul pentru construirea unei rampe de acces în și din imobil a acesteia, persoană cu handicap locomotor grav, care se deplasează în cărucior cu roțile, Colegiul apreciază că sunt incidente dispozițiile art.15 din OG 137/2000 privind dreptul la demnitate personală, în speță având loc o atingere a demnității petentei. Se dispune sancționarea părții reclamate cu avertisment

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE

1. Aspectele sesizate întrunesc elementele constitutive ale faptei contravenționale de discriminare conform art.2 alin.1 coroborat cu art.15 din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
2. Se sancționează partea reclama cu avertisment în temeiul art.5 alin.2 lit.a din OG 2/2001
3. Prezenta hotărâre se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

HALLER Istvan – Membru

POP Liana Ioana – Membru

VASILE Alexandru Vasile - Membru

VLAȘ Claudia Sorina - Membru

Redactat și întocmit Asztales Csaba
Vlad Cristina

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.